

Demokráciadeficit*

Ismét egy új szóösszetétel kering a politikai arénában, és mert értelemszerűen elmarasztaló, máris alkalmazzák a magyar politikára, amit mindenképpen igyekeznek hiteltelenné tenni vagy legalább olyannak felmutatni a három évvel ezelőtti országgyűlési választások „botrányos” eredménye miatt, amely letarolta a baloldalt Magyarországon. Nyugat-Európa politikai terepén és médiavilágában nem tudják megérteni, hogy Magyarországon végre a társadalom – élve a négyévenként adódó lehetőséggel – olyan politikai erőket támogatott, amelyekről remélhető volt, hogy igyekszik megszabadítani az országot a szocialista-kommunista múlt folytatásaként uralkodó, idegen hatalmi törekvéseket támogató, nemzetellenes politikát folytató baloldal uralmától.

Magyarországot tehát az európai baloldal magára nézve is veszélyesnek tartja, és igyekezett azonnal megtámadni az országot az Európai Unió hatalmi pozícióiból. Ennek során mutatkozott meg a baloldal beépítettségének mélysége az Unióban. A kákán is igyekeznek csomót keresni, elsőnek abba kötöttek bele, hogy a jobb-közép pártcsoport kétharmados többséget ért el az Országgyűlésben, és azt felhasználta egy új alaptörvény megalkotására. Azonnal megindult a támadás, egyik legnagyobb elvi, jogi kifogásuk az volt, hogy Magyarországon szisztematikusan lebontották a jogállam ellensúlyait és fékjeit a parlamenti kétharmad birtokában, és emiatt egyfajta demokráciadeficit állt elő. Magyarország még nem diktatúra – mondják –, de már nem is klasszikus demokrácia, hiszen a negyedik alkotmánymódosítással a Fidesz átlépett a közös európai értékeken.

Mi is hát ez a demokráciadeficit? Egy internet-szótár szerint: demokráciadeficit (sok forrásban:

»demokratikus deficit«): az EU azon sajátossága, hogy az Európai Parlament nem rendelkezik olyan széleskörű jogositványokkal a közös intézmények (a Tanács és a Bizottság) ellenőrzésére, mint a nemzeti parlamentek a saját kormányuk fölött. Erről szól a közmondás: bagoly mondja a verébnek...

Körösényi András tudományos értekezésében (*Az Európai Unió politikaelméleti perspektívából*) találjuk az alábbi megállapításokat:

„Demokratikus képződmény-e az Európai Unió? A válasz erre egyértelműen negatív: az Európai Unió nem demokratikus intézmény. A politikai szakirodalomban ezt a tényt némi eufemizmussal a demokráciadeficit fogalmával jelölik.

*Az Európai Uniót jellemző demokratikus deficit legtöbbet emlegetett tényezője, hogy az uniós intézményrendszer politikailag leggyengébb láncszeme az Európai Parlament [jelenlegi elnöke **Martin Schulz**] melynek hatalma eltörpül a legfontosabb két politikai döntéshozó intézmény, a Európai Bizottság és a Európai Tanács mellett.*

*A demokratikus deficit másik eleme, hogy az unió kormányának tekinthető bizottság igen kevéssé hasonlítható a parlamentáris demokráciákban megszokott kormányokhoz, inkább bürokratikus jellegű testület. A bizottság politikai és személyi összetétele nem az Európai Parlament pártpolitikai összetételének függvénye, miként a parlamentáris kormányoknál megszoktuk, hanem a tagállamok közti alku (és jelölés) eredménye. [Az Európai Bizottság jelenlegi elnöke **José Manuel Barroso**.]*

A bizottság tagjai, a biztosok, inkább országok, mint politikai irányzatok képviselői, noha a bizottság tevékenységét egészében leginkább az »uniós« érdekek képviselete, érvényesítése

*Megjelent a *Magyar Élet* 2013. augusztus 1-jei számában

jellemzi (uniós technokrácia). A demokráciadeficit ott jelentkezik, hogy a bizottság kormányzati tevékenysége szinte semmilyen módon sem vezethető vissza az uniós államok polgárainak az európai parlamenti választásokon kifejezett politikai akaratára, de a nemzetállami parlamentek politikai összetételére sem.

Az állampolgárok számára így az egész unió valami átláthatatlan, nemzetállamuk fölé tornyosuló szervezetként jelenik meg, melynek nincsenek felelős, elszámoltatható vezetői, ahol nincsenek azonosítható döntések. Az uniót a transzparencia hiánya jellemzi, ami a demokráciadeficit további eleme.”

Amint látjuk, az Európai Unió demokrácia tartalma kevesebb, mint tagállamainak, így Magyarországnak is a népképviselői alapja. Pedig az is csak áttételes, a *démosz* négy évben csak egy napon tud véleményt nyilvánítani. Ha már szóba jött a „népuralom”, elemezzük tovább:

A demokratikus kormányzás a parlamenti képviselőválasztással kezdődik, amiben a társadalom egésze résztvesz. De mert a gyakorlatban pártokra és pártok által kínált jelöltekre szavazunk, és mert a szavazóközetek nem azonosak a közigazgatási községekkel, nem a régi magyar követküldés érvényesül, hanem nemzetközi gyakorlatot követve pártok győznek, pártok kormányoznak. A demokrácia valójában *pártokrácia*.

A közhiedelemben a hatalom gyakorlása lehet demokratikus vagy diktatórikus. Itt már ingoványos talajon vagyunk, mert nehéz meghúzni olyan határt a két fogalom között, amit mindenki elfogad úgy, mint ahogy elfogadják a szavazatszámítás eredményét. Aki kormányoz, az diktál, aki helyesli a kormányzást, annak az demokrácia, aki nem helyesli, annak ugyanaz diktatúra. Valamely hosszas elemzés végén eljutunk a hasznossági mérlegeléshez, hogy a kormány kormányzó munkája szolgálja-e az ország javát az adott időben legmegfelelőbb módon, avagy nem. Lényeges kérdés ez, mert a mögöttünk eltelt több mint hatvan évben Magyarország felett olyan erős nagyhatalmi befolyás volt, ami lehetetlenné tette a nemzeti érdekű politika érvényesülését. Csak a 2010-es választások adtak elegendő törvénykezési szabadságot az ország alkotmányos szerkezetének átalakítására a nemzet érdekeinek megfelelően.

Tehát fejtegetésünk lényege az, hogy olyan mértékben lesz egy kormányzó hatalom működése demokratikus, amilyen mértékben szolgálja a nemzet és ország érdekeit. A tétel másik oldala is igaz: nem tekinthető demokratikusnak (népérdekűnek) az a kormányzó hatalom, amely idegen érdekek szolgálatában áll.

A jelenleg érvényes baloldali filozófia, a *liberalizmus*, az egyén szabadságát jelöli meg mint a legfontosabb politikai célt, a társadalom nem érdekli, a nemzeti társadalommal szemben ellenséges. A baloldali filozófia most a forgalomból éppen kivont válfaja a *szocializmus* nevet viselte, és elvetette az individualizmusnak, a magánérdeknek elsődlegességét, a kollektívizmust, a társadalmi egyenlőséget, a szolidaritást hirdette, ugyanakkor megtagadta a nemzetet mint társadalomkeretet, helyébe a munkásosztályt hirdette, valójában a pártot tette. A Szovjetunió megszűntével szocialisták (kommunisták) elveszítették ideológiai Mekkájukat, besoroltak az amerikai *neoliberalizmus* szolgálatába.

Ehhez a nemzetközi baloldali átváltáshoz a magyarországi baloldal is hozzáigazodott, amikor az MSZMP-ből MSZP lett, hátat fordított mindenféle baloldali elmélet szerinti, valamint negyven éven át hirdetett kapitalizmuselleni, munkásokat, szegényeket támogató hitvallásának – vallották akár őszintén vagy hazug módon –, a rendszerváltás pillanatában azonnal beépítkeztek a legvadabb kapitalizmusba. A nyugati liberalizmus jól számított, anyagi előnyökért megvásárolta a teljes marxista-szocialista garnitúrát, akik azonnal elfelejtettek mindent, amit az egyedül üdvözítő kommunizmusról tanultak, hittek, vallottak. Amiben mégis megmaradtak, az a közös alapjuk: a nemzetköziség, ami Magyarországon különösképpen nemzetellenes.

A szocialista uralmat megvalósító MSZMP pártvezetőség és a gazdasági élet irányítói könnyen váltottak át a kapitalista nemzetköziségre. A 800 ezres párt tagjainak zöme hoppon maradt. Az utódpárthoz kezdetben (1994) ragaszkodó szavazói tömeg a hosszú MSZP–SZDSZ kormányzás (2002–2010) alatt rájött, hogy az a hirdetett baloldaliság, ami őt, a kisembert lelkesítette, az utódpártból elpárolgott. Nekik nem juthatott a zsákmányból, tehát nem volt olyan élményük, hogy a jó kommunista jutalomként földbirtokos

vagy gyártulajdonos lehet, ellenben megtapasztalták, hogy azonnal és keményen dolgozni kell, és természetessé válik, hogy aki nem felel meg az új tulajdonosnak, az kiesik az alkalmazottak társadalmából, és a kapitalizmusra jellemző nyomortanyára kerül.

A baloldali elit elvetette a demokrácia populista tartalmát. A *vox populi* visszaütött, a nép elpártolt. A hatalom visszaszerzése érdekében most új teóriát hirdetnek, aminek a lényege: amennyiben a jobboldal kapja a többségi szavazatot, az nem érvényes, általa a diktatúra lép elő, és csorbul a demokrácia, *mert csak a baloldal a demokratikus(!)*. Ez tehát a baloldalon a demokrácia meghatározása. Így már többé nem kell bizonyult elemzéssel meghatározni a demokrácia mibenlétét egy baloldalinak. Először is kötődni kell a demokrata világhatalomhoz. Ahhoz a világhatalomhoz, amely azóta alakult ki, amióta az Egyesült Államok elnöke meghirdette a demokrácia fegyveres megvalósítását:

„... az igazság sokkal fontosabb, mint a béke, és harcolnunk kell azokért a dolgokért, melyek mindig is a legközelebb álltak a szívünkhöz – a demokráciáért, azok jogaiért, akik alávetik magukat a hatalomnak, hogy beleszólhassanak a saját kormányzásukba, a kis nemzetek jogaiért és szabadságáért és a jog egyetemes uralmáért [...] hogy így békét és biztonságot hozzunk minden nemzet számára, és végre szabaddá tesszük a világot.” (Részlet **Woodrow Wilson** elnök 1917. április 2-i kongresszusi beszédéből)

1917. április 6-án küldte el az Egyesült Államok a hadüzenetét a központi hatalmak számára, miután a képviselőház 373:50 arányban megszavazta az amerikai nagyhatalom háborúba lépését. Elkezdődött az emberi történelem legbrutálisabb háborús évszázada, mindvégig a demokrácia terjesztésének hirdetésével. Azóta négy próbálkozás (1919, 1945, 1956, 1968) történt Európa kommunista uralom alá vetésére, és a legutóbbi próbálkozás vörösbrigádos diáklázadói ma az Európai Unió felső intézményeiben központi diktatúrát építenek. Természetesen a demokrácia nevében.

„A demokráciára való hivatkozás ma olyan, mint régebben a Szentírásra történő utalás: véget vet minden vitának. A megfellebbezhetetlen igazságot jelenti, megkérdőjelezhetetlen erkölcsi

normát, a kifogástalan viselkedést és irányadó magatartást. A szó lakatot tesz mások szájára, kerékbe töri a gondolkodást, akkor is, ha annak használója nincs is a fogalommal tisztában. Márpedig többnyire ez a helyzet, a politikai tusakodásban mindenki a demokráciával leplezi szándékát.”

Az idézet egy a világ folyását figyelő, tisztán látó délvidéki magyar pszichológustól való (**Hódi Sándor**: A demokrácia színe és visszaja. ARACS, 2012. június 4.) A tanulmány további idézetei is hasznos olvasmány az eddigiek megértéséhez:

„Minden lenyomható az emberek torkán, elég, ha ellentmondást nem tűrő hangon a demokráciára hivatkozunk. ... A demokrácia terjesztése érdekében háborúkat szítanak. Ebben az Egyesült Államok az éllovas. Az úgynevezett fejlett Nyugat a kelet- és közép-európai kisállamokat oktatja gazdasági szankciókkal. (...) A földarabolás, amely átszabta Közép-Európa politikai térképét, a szólamok szintjén a térség demokratizálásának a jegyében történt.(...) A világ attól hazug és hamis, mert miközben korunk eszménye a demokrácia, annak térhódítása, számonkérése a legszentebb dolgok egyike, közben leplezni kell a pénzvilág működését. Nevezetesen a globális pénzhatalmi rendszer mohóságát és mértéktelenségét, amely a helyi komprádor elitek segítségével olyan gátlástalanul fosztja ki a szuverenitásukat veszített államokban a vesztes többséget, aminek csak a teljes összeomlás és társadalomreprodukciós katasztrófa lehet a vége. (...) A liberális demokrácia egyik legfőbb hibája, hogy az emberiség csupán elenyésző kisebbségének biztosít irigylésre méltó jólétet és szabadságot, és nekik is csupán a többiek rovására, és immár több száz éve. Nos, úgy tűnik, hogy ez az eszme a gyakorlatban csakugyan csődöt mondott. (...) Ma a világ legdemokratikusabbnak mondott államaiban a választások kimenetelét a pénz dönti el. Azok a milliárdosok, akik társadalmi befolyásukkal, politikai hatalmukkal a politikai kampányokat pénzelik. (...) Az úgynevezett demokraták egy része például tüntetően idegenkedik a nemzet gondolatától. Ami mindenkinek szíve joga. Csakhogy a hamis próféták nem érik be saját társadalmi gyökértelenségük tudomásulvételével, hanem az internacionalizmus (ma

európaiság) fölényével tekintenek azokra, akikben velük ellentétben nemzettudat él, mondván, hogy az utóbbiak érzelmi-tudati kötődése maradi és káros. A globalista nacionalisták érthetően az elnemzetietlenítést tartják egyik fő feladatuknak. (...) Sajnos, számos esetben épp a demokrácia hangadói járatták le a demokrácia fogalmát. Pedig a demokrácia eszményéről sem mondhatunk le, ha ebből az eszményből sokszor csúfot is űz a gyakorlat.”

Baj van tehát a demokráciaértelmezéssel. Új-kori megjelenése óta a társadalmi haladás ennek a szónak a jegyében történt. Kétszázéves használatban nemcsak éltek vele, de visszaélésre is

alkalmazták. Ragyogott is, kopott is. Magyarországra minden rossz a demokrácia nevében szakadt rá. Mégsem lehet, mégsem szabad elvetni, mert a politikai nyelvvezetben nem lehet új elnevezéssel kísérletezni, magyarázkodni. Fel kellene sorolni mindazon elveket, amiket a sokarcú demokráciának pozitív megnyilatkozásai már tartalmaznak. Ragaszkodni kell ahhoz, hogy a természet rendje és a történelem műhelye megalkotta és fenntartotta nemzet, mint társadalmi kategória, a demokráciának éppen úgy alanya, mint az egyén. Az egyéni szabadság gyenge és kevés a közösségi kultúra kincseinek megtartásához.

